

Các Loại Thuế Căn Bản cho người kiếm tiền trong “kinh tế trao đổi”

Nền kinh tế trao đổi có thể giúp quý vị kiếm thêm tiền khi rảnh rỗi, hay nó là nguồn lợi tức chính của quý vị. Kiểu gì thì kiểu, kiếm tiền bằng cách làm tài xế lái xe riêng của mình, cho thuê phòng trong nhà, “nhân viên thời vụ” hay bất kỳ các dịch vụ cá nhân với cá nhân P2P (peer to peer) sẽ ảnh hưởng đến tiền thuế của quý vị.

Nhiều người tham gia vào kinh tế trao đổi không nhận thức rằng đa số trường hợp, tiền kiếm được phải đóng thuế. Chính vì vậy quý vị phải làm nhiều bước trước khi kiếm được số tiền đầu tiên, việc này sẽ giúp quý vị khai báo lương chính xác, tận dụng tất cả các khoản quý vị được khấu trừ (giúp giảm tiền thuế) và tránh các kinh ngạc không vui khi điền đơn khai thuế.

Cách tốt nhất nên tìm đến chuyên viên khai thuế để biết chi tiết về các giấy tờ nào nên giữ và cách giảm thiểu tiền đóng thuế của quý vị. Nhưng đối với những quý vị không có một chuyên viên khai thuế hay muốn tự khai thuế, thì đây sẽ là các chỉ dẫn và kim chỉ nam cho quý vị.

Kim chỉ nam này không phải là lời cố vấn về thuế nhưng nó sẽ giúp quý vị hiểu những loại thuế nào mà quý vị cần lưu ý trong việc tận dụng kiếm tiền trong kinh tế trao đổi.

Ghi lại chi tiết các thu nhập và chi phí

Thông thường, các công ty trung gian trong kinh tế trao đổi - là các công ty làm chủ “các mặt bằng” mà người tham gia dùng để kết nối và giao dịch - khi nói về thuế nó chỉ nói là nên tư vấn với chuyên viên khai thuế. Nhưng khi ấy, chắc hẳn là quý vị đã kiếm được tiền và bỏ lỡ cơ hội bắt đầu cho đúng.

Thu nhập: kinh tế trao đổi dựa vào các ứng dụng (apps) là chính (mặt bằng để quý vị liên lạc với khách hàng và được trả tiền), và các apps này thường lưu lại đầy đủ tiền quý vị kiếm được. Nhưng quý vị cũng nên có hồ sơ lưu riêng cho mình trong trường hợp app bị hư vì lý do gì đó (nghĩa là, làm mất trữ liệu của quý vị) hay công ty đóng cửa. Quý vị cũng nên ghi lại thật kỹ bất kỳ lần được trả tiền nào mà không qua

app — thí dụ, tiền boa (tips) mà Sở Thuế Vụ IRS tính đó là tiền thu nhập phải đóng thuế.

Nếu tiền kiếm được đến một mức nào đó, quý vị —và Sở Thuế Vụ— phải nhận được một đơn khai báo của cơ sở thương mại hay cá nhân đã trả tiền cho quý vị là bao nhiêu (xem phần “Thu nhập và khấu trừ” dưới đây để biết thêm chi tiết). Nếu tiền kiếm được không lên đến mức tối thiểu ấn định cần phải khai báo —\$600 cho mùa thuế năm 2017 — công ty hay cá nhân đã trả tiền cho quý vị không phải gửi đơn khai báo đến cho quý vị, và quý vị chỉ ghi lại các số tiền kiếm được qua máy tính của app và/hay tiền quý vị tự ghi lại.

Chi phí: Ghi lại kỹ các chi phí rất quan trọng vì quý vị có thể giảm được tiền thuế khi khai thuế. Các chi phí có thể được giảm thuế còn tùy theo cách quý vị kiếm tiền. Thí dụ, một người kiếm tiền bằng nghề tài xế lái xe của mình cho Uber hay Lyft sẽ ghi lại các phí tổn liên hệ đến xe. Một người kiếm tiền bằng cách cho thuê phòng trong nhà của họ qua Airbnb sẽ ghi lại các phí tổn cung ứng và bảo trì căn phòng đó. Và người nào làm nghề giao hàng hay làm nhân viên thời vụ cho người khác ghi lại các chi phí như tiền xăng, số mile chạy, dụng cụ và các nhu yếu phẩm khác. Tất cả các nhân viên này có thể ghi lại những phí tổn như điện thoại di động, lệ phí mua app (nếu có) và các phí tổn về chương trình kế toán.

Đây là các thí dụ cho các loại phí tổn quý vị cần nên ghi lại nếu quý vị kiếm tiền bằng nghề làm tài xế, có khách ở thuê trong nhà hay nhân viên. Có những thứ khác nữa —nên luôn chú ý đến các chi phí có thể được giảm thuế!

Đi Xe Chung

- Điện thoại di động/dịch vụ di động không dây (phần dùng cho thương vụ)
- Xăng
- Số mile (xem **Ghi Chú 1**)
- Dọn dẹp
- Sửa chữa và bảo trì
- Lệ phí qua cầu
- Lệ phí đăng bộ xe/bằng lái xe
- Bảo hiểm
- Khấu trừ hao mòn (xem **Ghi Chú 2**) (tiền được phép khấu trừ hàng năm vì tài sản dùng cho thương vụ bị hao mòn và giảm giá trị)

Cho mượn phòng

- Dọn dẹp
- Đồ nội thất và nhu yếu phẩm
- Sửa chữa
- Bảo hiểm
- Tiện ích
- Khấu trừ hao mòn
- (Lãi suất trả tiền nhà (hay một phần) (xem **Ghi Chú 3**))

Các loại tổn phí quý vị có thể khai trong đơn "Schedule C" của Sở Thuế Vụ IRS.

Part II Expenses. Enter expenses for business use of your home only on line 30.			
8	Advertising	8	
9	Car and truck expenses (see instructions).	9	
10	Commissions and fees	10	
11	Contract labor (see instructions)	11	
12	Depletion	12	
13	Depreciation and section 179 expense deduction (not included in Part III) (see instructions).	13	
14	Employee benefit programs (other than on line 19)	14	
15	Insurance (other than health)	15	
16	Interest:		
a	Mortgage (paid to banks, etc.)	16a	
b	Other	16b	
17	Legal and professional services	17	
18	Office expense (see instructions)	18	
19	Pension and profit-sharing plans	19	
20	Rent or lease (see instructions):		
a	Vehicles, machinery, and equipment	20a	
b	Other business property	20b	
21	Repairs and maintenance	21	
22	Supplies (not included in Part III)	22	
23	Taxes and licenses	23	
24	Travel, meals, and entertainment:		
a	Travel	24a	
b	Deductible meals and entertainment (see instructions)	24b	
25	Utilities	25	
26	Wages (less employment credits)	26	
27a	Other expenses (from line 48)	27a	
b	Reserved for future use	27b	

Các chi tiết cần thận thập để khai các tổn phí cho xe quý vị lái.

Part IV Information on Your Vehicle. Complete this part **only** if you are claiming car or truck expenses on line 9 and are not required to file Form 4562 for this business. See the instructions for line 13 to find out if you must file Form 4562.

- 43 When did you place your vehicle in service for business purposes? (month, day, year) ▶ _____ / _____ / _____
- 44 Of the total number of miles you drove your vehicle during 2016, enter the number of miles you used your vehicle for:
- a Business _____ b Commuting (see instructions) _____ c Other _____
- 45 Was your vehicle available for personal use during off-duty hours? Yes No
- 46 Do you (or your spouse) have another vehicle available for personal use?. Yes No
- 47a Do you have evidence to support your deduction? Yes No
- b If "Yes," is the evidence written? Yes No

Phận Sự

- Vật liệu, dụng cụ v.v.
- Chi phí di chuyển vì công việc bắt buộc

Lưu giữ mọi thứ quý vị nghĩ có thể được giảm thuế —quý vị có thể xác định sau với chuyên viên khai thuế về các chi phí được giảm thuế hay với nhu yếu phẩm khai thuế. Để biết rõ chi phí, quý vị cũng nên giữ hoá đơn và các giấy chứng minh khác.

Ghi chú 1: Các ứng dụng apps của tài xế dùng xe riêng chở khách chỉ lưu giữ số mile khi chở khách ngồi trong xe hơi của quý vị, không phải số mile chở/ đón giữa khách này với khách kia, nhưng số mile này cũng được giảm thuế; vì thế quý vị phải tự ghi lại các số miles đó. (Để học về các công cụ này, xin đọc “4 Mileage Tracking Apps That Can Help Reduce Your tax Bill” (4 Ứng Dụng Apps ghi số miles giúp giảm thuế) của trang “Money Talk News”: <http://www.moneytalksnews.com/4-mileage-tracking-apps-that-can-help-reduce-your-tax-bill/>.) Số miles chạy từ nhà của quý vị đến đón khách hàng đầu tiên và từ khách hàng cuối cùng trở về nhà không được giảm thuế. Ngoài ra, khi khai các chi phí dùng xe của quý vị cho thương vụ để được giảm thuế, quý vị phải chọn giữa hai phương thức tính chi phí chính xác hay tính số miles trung bình để khai giảm thuế mà nó đã được Sở Thuế Vụ

IRS tính toán sẵn. Tùy theo quý vị làm chủ chiếc xe hay mượn xe và phương pháp nào quý vị dùng đầu tiên, quý vị có thể bị khoá trong phương thức đó cho thời hạn khi ấy. Nếu quý vị mượn một chuyên viên khai thuế, nên hỏi họ về các chương trình thuế tốt nhất cho tình trạng của quý vị. Để biết thêm chi tiết xin vào trang Tiêu Đề 510 của IRS, Dùng Xe Cho Thương Vụ (<https://www.irs.gov/taxtopics/tc510.html>).

Ghi chú 2: Tùy theo loại tài sản (xe, nhà hay thiết bị), có các hướng dẫn khác nhau để tính tài sản bị giảm giá trị, và một số hậu quả lâu dài về thuế quý vị cần lưu ý. Để biết thêm chi tiết, xin vào trang “A Brief Overview of Depreciation” (Sơ Lược về Tài Sản Giảm Giá Trị) của IRS (<https://www.irs.gov/businesses/small-businesses-self-employed/a-brief-overview-of-depreciation>) và trang “Depreciation of Business Assets” (Tài Sản Giảm Giá Trị Trong Thương Vụ) của Turbo Tax (<https://turbotax.intuit.com/tax-tools/tax-tips/Small-Business-Taxes/Depreciation-of-Business-Assets/INF12091.html>).

Ghi chú 3: Quý vị có thể khai một phần tiền trả lãi cho tiền mua nhà như là chi phí thương vụ để được trừ thuế nếu quý vị cho thuê cả căn hay chỉ một phần căn nhà, nhưng quý vị không được “double dip,” nghĩa là số tiền lãi quý vị khai trong Schedule E và số tiền quý vị khai trong Schedule A không thể cộng lại hơn 100% số tiền lãi quý vị đã trả trong năm đó.

(Schedules là các mẫu đơn quý vị phải soạn sẵn và đính kèm nó với đơn khai thuế khi quý vị có các đầu nhập cụ thể hay các chi phí được trừ thuế.)

Giảm tiền đóng thuế

Mục tiêu ghi lại kỹ càng các chi phí của quý vị là để giảm đi tiền kiếm được qua thương vụ mà quý vị phải ghi trong đơn khai thuế. Tất cả các chi phí quý vị có thể khấu trừ sẽ xuất hiện chi tiết trong giấy khai thuế ở Schedule C. Nên nhớ, khi tất cả các con số đã được đánh vào, quý vị có thể bị lỗ lỗ (tiền kiếm được là âm), nhưng nó không thể xảy ra mỗi năm. Sở Thuế Vụ IRS có quy định trong vòng năm năm đầu tiên làm thương vụ, quý vị phải có lời ít nhất là ba năm hay Sở Thuế Vụ sẽ phân loại thương vụ của quý vị chỉ là sở thích.

Theo quy định, quý vị có thể khấu trừ các chi phí thường nhật (phổ thông và chấp nhận được cho loại thương vụ của quý vị) và chi phí cần thiết (hữu ích và phù hợp cho thương vụ của quý vị, cho dù nó không nhất thiết là cần thiết). Để tránh nguy cơ cao bị kiểm toán (audit), các chi phí cũng phải có lý cho thương vụ của quý vị.

Một số loại và khoản chi phí hiển nhiên được trừ thuế — thí dụ, tiền xăng chở khách tới chỗ họ muốn tới. Các khoản trừ khác không được tính. Thí dụ, bao nhiêu tiền điện/nước/khí đốt sẽ được khấu trừ khi quý vị sống trong nhà của quý vị và cho người thuê phòng? Tiền mướn một kho chứa các dụng cụ cho thương vụ của quý vị có được tính để giảm thuế không?

Vì quý vị chỉ được khấu trừ thuế các chi phí liên hệ đến thương vụ thật sự, quý vị có thể phải tính toán sao cho đúng với khoản tiền được giảm thuế. Thí dụ, nếu quý vị cho thuê căn nhà trong 121 ngày trong

một năm, quý vị có thể khấu trừ 33 phần trăm chi phí hàng năm của quý vị, như bảo hiểm và các chi phí sinh hoạt (điện nước...), cộng thêm các chi phí cụ thể thực tế, như chi phí thêm chìa khoá hay quét dọn nhà sau khi người mướn cũ dọn đi và trước khi người mướn mới dọn đến.

Nếu chỉ cho mướn một phòng trong nhà của quý vị, việc tính toán phức tạp hơn. Quý vị trước tiên phải tính tỷ lệ chỗ ở quý vị dùng để cho thuê (bao nhiêu feet vuông “square feet” cho thuê và phần đó là bao nhiêu trong tổng số feet vuông “square feet” chỗ ở trong nhà của quý vị). Tỷ lệ này là con số quý vị nhân lên so với từng chi phí áp dụng được vào căn phòng cho thuê đó. Tương tự như vậy, nếu quý vị dùng điện thoại đi động cho mục đích cá nhân và thương vụ

(trong đa số trường hợp, mặt bằng của kinh tế trao đổi thường hoạt động trên apps, vì thế đây là các chi phí thực thụ không tránh được), quý vị phải tính tỷ lệ giờ quý vị dùng cho thương vụ để khấu trừ một phần ra trong hoá đơn điện thoại không dây của quý vị.

Giá trị tài sản bị giảm được trừ thuế, nó cho

quý vị được hồi phục lại tất cả hay một phần phí tổn của các tài sản cụ thể được dùng để kiếm tiền — giống như xe quý vị dùng làm taxi hay nhà của quý vị cho thuê. Để được giảm thuế vì tài sản giảm giá trị, quý vị trước tiên cần nhận định tài sản đó được dùng cho thương vụ là bao nhiêu nếu nó dưới 100%. Vì giá trị tài sản bị hao hụt giúp giảm đi số tiền thuế quý vị phải trả hôm nay qua cách quý vị có thể “write down” (và khấu trừ) nghĩa là viết giá thấp xuống một phần giá trị của tài sản mỗi năm so với “useful life,” (giá trị tài sản còn sử dụng trong suốt thời gian làm thương vụ), nhưng sau cùng quý vị **có thể** phải trả thêm thuế khi bán nhà mà quý vị đã hạ khấu trừ giá trị nó xuống rồi gọi là “recapture”).

Nên tư vấn với chuyên viên khai thuế chuyên nghiệp để hiểu hoàn toàn các hậu quả về đóng thuế sẽ ra sao nếu quý vị định bán căn nhà.

Nên đọc “What Happens When You Sell a House That You Have Depreciated?” (Chuyện Gì Xảy Ra Khi Bán Căn Nhà Giá Trị Đã Khấu Trừ) của SFGate để hiểu thêm (<http://homeguides.sfgate.com/happens-sell-house-depreciated-41474.html>) và “Tax Implications of Not Charging Depreciation on a Rental Property” (Ý nghĩa của Tiền Thuế Đánh Vào Tài Sản Cho Mướn mà chưa Khấu Trừ) (<http://homeguides.sfgate.com/tax-implications-not-charging-depreciation-rental-property-41748.html>).

Thâu Nhập và Khấu Trừ

Quý vị sẽ khai báo số thâu nhập từ thương vụ và các chi phí trong Schedule C, Lời hay Lỗ Từ Thương Vụ (<https://www.irs.gov/uac/schedule-c-form-1040-profit-or-loss-from-business>), khi quý vị điền Đơn 1040 (<https://www.irs.gov/uac/about-form-1040>). (Quý vị phải dùng 1040, thay vì 1040EZ hay 1040A, nếu quý vị có lương từ nghề tự do và/hay quý vị liệt kê các khoản khấu trừ thuế. Quý vị là “self-employed” (làm nghề tự do) nếu mục đích chính của quý vị làm việc đó để sinh lợi, công việc đó tiếp tục và thường xuyên.

Schedule E, Supplemental Income and Loss (<https://www.irs.gov/uac/about-schedule-e-form-1040>), được dùng để khai báo lợi tức hay thua lỗ từ cho thuê địa ốc. Đơn 4562, Depreciation and Amortization (<https://www.irs.gov/uac/about-form-4562>), được dùng để khai báo tài sản giảm giá trị.

Tiền kiếm được do làm nghề tự do nếu hơn con số ấn định trong một năm (\$600 cho mùa thuế năm 2017) từ từng nguồn trả tiền nào đều phải nhận được Đơn 1099-MISC, Miscellaneous Income (<https://www.irs.gov/uac/about-form-1099misc>). (Sở Thuế Vụ IRS cũng sẽ nhận được các thông tin này). Nhưng cho dù quý vị không nhận được đơn này hay quý vị kiếm ít hơn con số tối thiểu ấn định, quý vị vẫn phải khai báo số thâu nhập đó cho IRS. Khai báo thiếu số thâu nhập có thể bị phạt và thuế bị ấn định.

Nếu được trả qua công ty trung gian như PayPal, quý vị có thể nhận được Đơn 1099-K, Payment Card và Third Party Network Transactions (<https://www.irs.gov/businesses/understanding-your-1099-k>).

Các công ty trung gian trả tiền như trên phải khai báo với IRS nếu số tiền quá \$20,000 hay 200 giao dịch trong một năm. Cho dù quý vị không nhận được Đơn 1099-K hay kiểm dưới con số quy định tối thiểu, quý vị phải khai báo thâu nhập của quý vị cho IRS.

Bất kỳ các đơn khai thuế nào có thời hạn áp dụng cho quý vị đều phải được gửi đi hạn chót là ngày 31 tháng giêng của năm sau khi tiền lương đã nhận được.

Trả Thuế

Không giống như nhân viên của công ty, tiền kiếm được của người làm nghề tự do chưa tính thuế (lấy thuế) trong suốt một năm, quý vị có thể phải bị đóng thuế —và bị phạt vì đóng không đủ thuế—khi quý vị điền đơn khai thuế nếu quý vị chưa trả thuế quý vị nợ suốt năm.

Để tránh bị trong tình cảnh này, và tuân hành theo quy định của Sở Thuế (IRS), quý vị có thể trả “thuế ước tính cho mỗi quý.” Quy định chung là nếu quý vị làm nghề tự do và biết trước mình phải đóng thuế trên \$1,000 cho mỗi năm, IRS kỳ vọng quý vị phải trả thuế ước tính cho mỗi quý cho suốt năm đó. Thuế tiểu bang của quý vị cũng sẽ có thể bắt quý vị phải trả thuế ước tính.

Dùng Đơn 1040-ES của IRS, Estimated Tax for Individuals (<https://www.irs.gov/uac/form-1040-es-estimated-tax-for-individuals-1>), để tính toán và trả thuế ước tính. Trên mạng điện toán cũng có các công cụ giúp đỡ, như taxCaster của Turbo Tax (<https://turbotax.intuit.com/tax-tools/calculators/taxcaster/>).

Thuế đóng cho mỗi quý dự trù là các ngày 15 tháng 4, 15 tháng sáu, 15 tháng chín, 15 tháng giêng cho thời hạn ba tháng trước đó. (ngày chính xác phải trả khác nhau đôi chút vì có ngày cuối tuần và ngày lễ. Quý vị có thể biết được ngày chính xác phải nộp thuế chính xác cho năm nào đó tại www.irs.gov.)

Không trả thuế đúng thời hạn có thể bị phạt. Quý vị có thể trả thuế ước tính bằng công cụ Direct Pay của IRS trên mạng điện toán (<https://www.irs.gov/payments/direct-pay>).

Để biết thêm chi tiết, xin đọc ấn bản IRS Publication 505, Tax Withholding and Estimated Tax (<https://www.irs.gov/uac/about-publication-505>).

Nên lưu ý, ngoài thuế thu nhập ra, người làm nghề tự do phải trả thuế làm nghề tự do, bao gồm phải trả thuế An Sinh Xã Hội và thuế bảo hiểm Medicare (nghĩa là không có công ty nào trả phụ). Để biết thêm về thuế người làm nghề tự do phải trả, xin đọc ấn bản của IRS: Self-Employed Individuals Tax Center (<https://www.irs.gov/individuals/self-employed>).

Các Nguồn Giúp Đỡ

IRS Sharing Economy Tax Center (hướng dẫn và có các đường dẫn nhập đến các mẫu đơn và ấn bản hữu ích cụ thể cho ai kiếm tiền trong kinh tế trao đổi)

<https://www.irs.gov/businesses/small-businesses-self-employed/sharing-economy-tax-center>

Best Small Business Accounting Software (PCMag.com) (so sánh các apps kế toán cho các thương nghiệp nhỏ)

<http://www.pcmag.com/article2/0,2817,2458748,00.asp>

TurboTax (Intuit) (chỉ dẫn khai thuế và có các cuốn videos với nhiều đề tài rộng lớn về thuế, bao gồm thuế liên quan đến nghề làm tự do, công ty cũng cung cấp nhu liệu để hiểu để tự khai thuế trên mạng điện toán, giúp quý vị từng bước một để hoàn tất khai thuế).

<https://turbotax.intuit.com/tax-tools/tax-articles-and-tips/>

MyFreeTaxes Partnership (United Way) (giúp miễn phí chuẩn bị và khai thuế tiểu bang và liên bang trên mạng điện toán bằng cách dùng chương trình H&R Block-powered software, cho người có mức thu nhập dưới con số ấn định —\$64,000 cho mùa thuế 2016)

www.myfreetaxes.com

Taxpayer Advocate Service (một hội độc lập trong Sở Thuế IRS giúp người nộp thuế giải quyết các vấn đề với sở thuế)

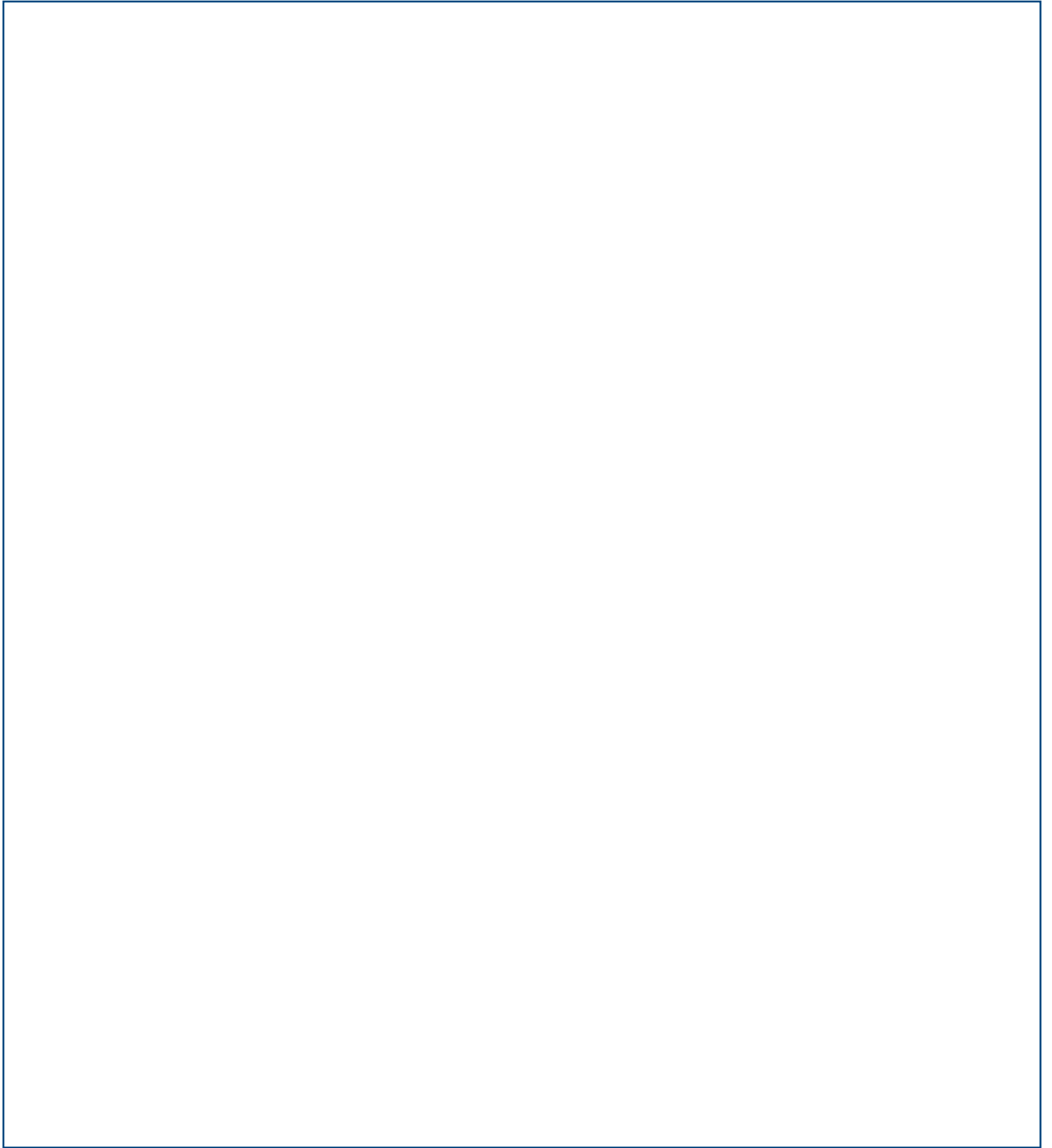
www.irs.gov/advocate / 877-777-4778

Insuring yourself in the sharing economy (Tự bảo vệ quý vị trong kinh tế trao đổi) (Consumer Action) (kim chỉ nam tự bảo vệ quý vị khi làm việc trong kinh tế trao đổi)

https://www.consumer-action.org/modules/articles/insurance-sharingecon_insuring_yourself_vn

Một khuôn mẫu miễn phí hướng dẫn toàn diện, bao gồm ấn bản này và kim chỉ nam cho người tiêu thụ **Tự Bảo Vệ Quý Vị Trong Kinh Tế Trao Đổi** (tiếng Anh, Tây Ban Nha, Hoa, Việt Nam và Đại Hàn), cũng như các tài liệu tập huấn có sẵn cho các hướng dẫn viên trong cộng đồng sử dụng tại https://www.consumer-action.org/modules/insurance_sharing_economy.

Notes

Giới Thiệu Về Consumer Action

www.consumer-action.org

Qua các tài liệu hướng dẫn người tiêu thụ bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau, qua tiếp cận với cộng đồng và tập trung vào vấn đề cụ thể để lên tiếng bên vực cho người tiêu thụ, Consumer Action tiếp sức cho những người tiêu thụ thấp cổ bé họng trên toàn quốc vững tin vào các quyền của họ và tài chánh thịnh vượng.

Trợ giúp và cố vấn cho người tiêu thụ: Xin gửi các khiếu nại của người tiêu thụ đến: <https://complaints.consumer-action.org/forms/english-form> hay gọi 415- 777-9635 (tiếng Hoa, Anh và Tây Ban Nha).

Giới Thiệu Về Ấn Bản Này

Dự Án Hướng Dẫn về Bảo Hiểm do cơ quan Consumer Action biên soạn hướng dẫn.

© Consumer Action 2017